

Plán ŠVP

Název vyučovacího předmětu: **Chirurgie**

Celkový počet vyučovacích hodin: 27/1h. týdně

Školní vzdělávací program: **Praktická sestra**

Datum platnosti vzdělávacího programu: **od 1. září 2019 počínaje prvním ročníkem, výuka od roku 2022/23**

Pojetí vyučovacího předmětu:

Obecný cíl předmětu:

Obecným cílem předmětu kapitoly z chirurgie je seznámit žáky se základy obecné a speciální chirurgie, s chirurgickými obory a pracovišti, jimi poskytovanou zdravotnickou péčí a návazností na další specializované obory. Získané teoretické poznatky vytvoří základ pro pochopení a osvojení zásad realizace ošetrovatelské péče v chirurgických oborech.

Zvláštní pozornost je třeba věnovat porozumění odborné lékařské terminologii, pochopení podstaty onemocnění, léčebného, diagnostického postupu a zároveň schopnosti žáka stručně, srozumitelně a obsahově správně lékařský termín/postup vysvětlit.

Předmět Chirurgie spoluutváří s ostatními předměty všeobecný charakter oboru praktická sestra.

Charakteristika učiva:

Předmět Chirurgie je zařazen do výuky ve 4. ročníku, v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně (tj. 27 hodin za školní rok). Svým obsahem se řadí mezi předměty odborné. Vstupními předpoklady žáka jsou vědomosti a dovednosti získané v předmětech předcházejících ročníků, především somatologii, patologii, klinické propedeutice, ošetrovatelství, první pomoci, chemii, fyzice, biologii, základech mikrobiologie, imunologie, epidemiologie a hygieny.

Tematické celky jsou řazeny od obecného – historický vývoj a diferenciacie oboru, vyšetřovací metody, operační trakt, základy anestézie, ke speciálnímu – charakteristika a zaměření jednotlivých chirurgických disciplín (chirurgie břicha, traumatologie a ortopedie, cévní chirurgie, chirurgie hlavy a páteře, kardiologie, urologie, transplantace). Tematický obsah předmětu by měl být v kongruenci s tématy vyučovanými v předmětu ošetrovatelství – ošetrovatelská péče v chirurgických oborech, pro který vytváří předmět Chirurgie medicínský základ.

Při konkretizaci jednotlivých učebních témat je žádoucí spolupracovat s vyučujícími souběžně vyučovaných a navazujících odborných předmětů (např. ošetrovatelství ve vnitřním lékařství, ošetrovatelství a v ošetřování nemocných, vnitřním lékařství).

Didaktické pojetí výuky:

Výuka předmětu je teoretická, s maximálním využitím metod názorně demonstračních a aktivizujících. Při realizaci výuky je vhodné:

- procvičovat a doplňovat znalost anatomie a fyziologie lidského těla (včetně odborné terminologie) s využitím obrazů, modelů, samostatné či skupinové práce žáků (nákresy orgánů, doplňování, přiřazování názvů apod.)
- v rámci motivace uvádět souvislosti mezi vědomostmi a dovednostmi již získanými, plánovaným tématem učiva a zejména praktickým využitím

- frontální výuku podporovat a doplňovat využíváním IKT (internet, dynamická, statická projekce reálných či schematických obrazů, prezentace PowerPoint apod.) a dalších názorně demonstračních pomůcek
- při výkladu využívat a porovnávat životní zkušenosti žáků, vést žáky na základě dosavadního poznání k vyvozování vlastních závěrů, divergentnímu a kritickému myšlení (např. formou diskuze, brainstormingu)
- výklad doplňovat příklady z praxe (slovně, audiovizuální technikou), demonstrací reálných nástrojů, přístrojů, pomůcek

Hodnocení výsledků žáků:

Žáci jsou hodnoceni v souladu s platným klasifikačním řádem školy. Při hodnocení výsledků učení se zaměřit na:

- hloubku porozumění látce
- využívání mezipředmětových vztahů
- aplikaci poznatků při řešení problémů
- uplatňování odborné terminologie

Metody hodnocení:

- písemné testy po probrání určitých tematických celků
- průběžné ústní zkoušení
- sebehodnocení žáka
- vzájemné hodnocení žáků při prezentaci výsledků práce

Mezipředmětové vztahy:

Předmět navazuje a využívá poznatky získané zejména v:

- somatologii	SOM
- klinické propedeutice	KP
- patologii	PAT
- první pomoci	PP
- ošetřovatelství	OSE
- biologie	BIO

Předmět doplňuje nebo vytváří teoretický základ pro:

- Ošetřovatelství ve vnitřním lékařství
- Ošetřovatelství v chirurgii
- ošetřovatelství – ošetřovatelská péče v chirurgických oborech
- ošetřování nemocných OSN

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí, průřezových témat a mezipředmětových vztahů

Klíčové kompetence

1. Kompetence k učení:

žák má pozitivní vztah k osvojování si poznatků a motivaci k dalšímu a kontinuálnímu vzdělávání, ovládá techniky učení a využívá různé informační zdroje

2. Kompetence k řešení problémů

žák rozumí odborné terminologii a pracovním pokynům v písemné a ústní formě, uplatňuje medicínské znalosti při realizaci ošetrovatelské péče, spolupracuje v rámci týmového řešení problémů

3. Kompetence komunikativní tzn. žák komunikuje a diskutuje na odborné úrovni, formuluje a obhajuje své názory a postoje, objasní odborné pojmy, léčebné a diagnostické postupy, dodržuje jazykové a stylistické normy a odbornou terminologii v písemné a ústní formě

4. Kompetence personální a sociální tzn. žák využívá získané znalosti při zařazování do zdravotnického týmu chirurgických oborů, při adaptaci na specifické pracovní prostředí

5. Občanské kompetence a kulturní povědomí tzn. žák jedná odpovědně ve vlastním a veřejném zájmu v souladu s morálními principy a respektováním práv a osobnosti člověka, uznává hodnotu života

6. Kompetence k pracovnímu uplatnění tzn. žák má odpovědný postoj ke vzdělávání a vlastní profesní budoucnosti, má přehled o možnostech uplatnění v chirurgických oborech

7. Kompetence využívat prostředky IKT a pracovat s informacemi, tzn. žák vyhledává informace, efektivně s nimi pracuje, kriticky je vyhodnocuje, odpovědně a vhodně uplatňuje

Vztah k průřezovým tématům:

Předmět kapitoly z chirurgie přispívá k rozvoji témat:

- **ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE** – žák získává znalosti a kompetence k úspěšnému uplatnění se na trhu práce, žák je veden k uvědomění si zodpovědnosti za vlastní život, žák se orientuje v možnostech kontinuálního vzdělávání v oboru, je motivován k aktivnímu pracovnímu životu
- **ČLOVĚK A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ** – žák si uvědomí vztah mezi životním prostředím, životním stylem a zdravím jedince a společnosti, žák si osvojí zásady zdravého životního stylu a vědomí odpovědnosti za své zdraví
- **OBČAN V DEMOKRATICKÉ SPOLEČNOSTI** – žák má vhodnou míru sebevědomí, sebeodpovědnosti a schopnosti morálního úsudku

Rozpis učiva a výsledků vzdělávání:

4. ročník

1 hodina týdně

<i>Výsledky vzdělávání a kompetence žák</i>	<i>Učivo</i>	<i>Hodina/ Měsíc</i>
	Speciální chirurgie	

<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje vybraná poranění lebky (zlomeniny) - rozlišuje základní stupně poranění mozku na základě znalosti příznaků uveďte možnosti léčby - vyjmenuje vybraná poranění páteře míchy, popíše příznaky a možné následky, uveďte možnosti léčby 	<p>1. Chirurgie hlavy a páteře</p>	<p>1</p>
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v anatomii a fyziologii štítné žlázy - uveďte příklady onemocnění štítné žlázy a možnosti chirurgické léčby - vysvětlí pojmy tracheotomie/tracheostomie, uveďte důvody indikace 	<p>2. Chirurgie krku</p> <ul style="list-style-type: none"> - onemocnění štítné žlázy - tracheotomie/tracheostomie 	<p>1</p>
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v anatomii a fyziologii hrudníku - vyjmenuje a charakterizuje vybraná onemocnění hrudní stěny a plic, stručně objasní patofyziologii vzniku, odvoďte příznaky i možné komplikace - uveďte možnosti diagnostiky, objasněte podstatu léčebných postupů 	<p>3 Chirurgie hrudníku</p> <ul style="list-style-type: none"> - VVV, záněty, úrazy TU, vyš. metody, op. techniky 	<p>1</p>
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v anatomii a fyziologii prsní žlázy a jícnu žlázy - uveďte příklady onemocnění a možnosti chirurgické léčby - vysvětlí pojmy ablace, aktinoterapie, atrézie,. 	<p>4. Chirurgie prsní žlázy a jícnu</p> <ul style="list-style-type: none"> - záněty, úrazy, TU, vyš. metody, op. techniky 	<p>1</p>

<p>Výsledky vzdělávání a kompetence žák</p>	<p><i>Učivo</i></p>	<p><i>hodinová dotace/ měsíc</i></p>
--	---------------------	--

<ul style="list-style-type: none"> - uvede klady a zápory jednotlivých operačních přístupů - pojmenuje a na model zakreslí vybrané laparotomické přístupy, uvede příklady jejich využití - definuje pojem kýla, nakreslí kýly vak ve vztahu k jednotlivým vrstvám břišní stěny - vyjmenuje vybrané druhy kýl včetně odborné terminologie, jednoduše vysvětlí mechanismus vzniku a podstatu chirurgické léčby - orientuje se v anatomii a fyziologii GIT, užívá odbornou terminologii - uvede příklady onemocnění žlučníku a žlučových cest (cholelitiázis, choledocholitiázis) jejich příznaky, komplikace, možnosti diagnostiky a chirurgické léčby - uvede příklady onemocnění žaludku a duodena (vředová choroba gastroduodenální, karcinom žaludku), uvede příčiny rozliší základní příznaky a příznaky komplikací, uvede možnosti diagnostiky a chirurgické léčby - uvede příklady onemocnění střev (Crohnova choroba, ulcerózní proktokolitida, divertikulóza, polypóza, kolorektální karcinom) rozdělí uvedená onemocnění na zánětlivá a nezánětlivá, vyjmenuje příznaky a komplikace, uvede možnosti diagnostiky a chirurgické léčby - definuje pojem náhlá příhoda břišní, rozlišuje základní druhy NPB (zánětlivé, krvácivé, ileózní) uvede příklady, příznaky, možnosti léčby, zdůvodní urgentnost stavu 	<p>5. Chirurgie břicha</p> <ul style="list-style-type: none"> - operační přístupy v břišní chirurgii (laparotomický, laparoskopický), druhy laparotomií, kýly - náhlé příhody břišní, jejich léčba. - vybraná onemocnění stěny břišní, principy chirurgické léčby - vybraná onemocnění žaludku a duodena principy chirurgické léčby - vybraná onemocnění jater žlučníku a žlučových cest, pankreasu, principy chirurgické léčby - vybraná onemocnění tenkého, tlustého střeva a konečníku, principy chirurgické léčby 	<p>11</p>
--	--	------------------

<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v anatomii a fyziologii cévního systému - vyjmenuje a charakterizuje vybraná onemocnění tepen a žil, stručně objasní patofyziologii vzniku, odvodí příznaky i možné komplikace - uvede možnosti diagnostiky, objasní podstatu léčebných postupů 	<p>6. Cévní chirurgie</p> <ul style="list-style-type: none"> - vybraná onemocnění tepen (ICHDK, arteriální aneurysma), možnosti chirurgické léčby - vybraná onemocnění žil DK(varixy), možnosti chirurgické léčby 	<p>3</p>
--	--	-----------------

<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v anatomii a fyziologii močového ústrojí - vyjmenuje a stručně charakterizuje vybraná onemocnění ledvin a roztrídí je dle příčiny vzniku, popíše příznaky - uvede možnosti diagnostiky a léčby - vyjmenuje a stručně charakterizuje vybraná onemocnění močových cest a pohlavního ústrojí muže, popíše příznaky - uvede a stručně vysvětlí klasické endoskopické léčebné postupy 	<p>9. Urologie</p> <ul style="list-style-type: none"> - vybraná onemocnění ledvin (VVV urolitiáza, nádory), jejich léčba - vybraná onemocnění močových cest a hyperplazie prostaty, TU MM, prostaty) 	<p>3</p>
---	---	-----------------